

A MŰVÉS Z,

aki Otthonunkat tervezte.

Látogatás Bozó Gyula iparművész-tanárnál.

Sok áldozatba került otthonunk megépítése, de talán senki sem adott nekünk annyit, mint Bozó Gyula tanár, iparművész, aki az Otthon megtervezésében legjobb művészetét, önmagát adta nekünk. Mikor sok munkával, fáradsággal, utánajárással végre az egész otthon készen állt, megkérdeztük Tőle, hogy mit kér azért a többhónapos munkáért, amit az Otthon tervezése, és a munkák ellenőrzése megkövetelt. Ő semmit sem kért. Azt mondta, hogy az ifjúságnak, az ifjúságért dolgozott, és ezt a munkát följáránlja az ifjúságnak. Mi akkor ezt a munkát, ezt a nagy ajándékot megköszöntük és arra vártunk, hogy mikor tudjuk meghálálni. Pénzzel mi soha sem tudjuk megfizetni munkája árát; szegények vagyunk hozzá. Fölkérte hát otthonában, hogy megadjuk a legnagyobbat amit tőlünk kaphat: köszönetünket.

Tarján-utcai házában éppen hurcolkodás közben találtuk. Ipariskolai műterméből jött haza, hogy itthon folytassa munkáit.

Min dolgozol most? — kérdeztem tőle, (régí eserkészkomák vagyunk) és mi a legkedvesebb munkád?

— Ugy gondolom, hogy kérdések jobban nem is vághattak volna össze, — mondja —, mert most éppen a legkedvesebb munkámon dolgozom. 1938. novemberében megnyertem ugyanis a Somogyitelepi katolikus templom freskóira kiírt pályázatot. — Beszéd közben már mutatja is a nyertes terveket és a már kész képek reprodukcióit, — és még mindig azon dolgozom. Most ugyan nehéz a munkám, mert a hatalmas képeket nem egyenesen a falra festem, hanem nagy falemezre és csak a kész képeket erősítik fel lécezéssel a parasztházmennyezetszerű templommennyezetre. Ezeket a képeket pedig most, hogy iskolai műtermemet a katonaság lefoglalta, itthon a padlásán tudom csak festeni ami bizony elég kényelmetlen munka.

En eközben a terveket és a reprodukciót nézegettem ami bizony elég kicsi és én laikus szemmel nem sokat tudok kiokosodni belőle. Megkértem hát, hogy magyarázza el nekem a képeket és ha van mutasson nagyobb.

Mosolyogva magyarázta a képek értelmét. A tízparanosolat ábrázolása van tíz nagy kazetában, közepén pedig hatalmas fehér galamb, a Szentlélek. Markáns férfi és szép, erősvonalú nőarcok vannak nagy ? hákban. Hát ezek kik? — kérdeztem.

Ezek az alakok az Árpádház szentjei. Azért ábrázoltam őket magyar ruhában, mert mi a szenteinket, sőt az Istenünket is magyarul, tehát magyarnak képzeljük el. Ahogyan pl. a néger nem tudja Szűz Máriát kékszemű, szőkehajú, hamvasbőrű nőarcnak elképzelni, úgy kell, hogy a mi szentábrázolásunk is magyar szentábrázolás legyen. Különböznünk csak — hív bennünket és megmutatja a kartonrajzokat. Itt már az alakok olyan nagyok, mint amekkorák a falakon lesznek, csak festve nincsenek.

Ilyen nagyszabású munka elkészítése közben vállaltad otthonunk berendezésének tervezését is. Nem volt az hátrányos? Nem haladhattál úgy, mint kellett volna!

Hát bizony — válaszol — az a két-három hónap, míg az Otthont elkészítettem annyira lefoglalt hogy ezekre a képekre alig jutott időnk.

Mi volt a legkedvesebb emléked az Otthon munkái között?

— A legkedvesebb emlékem az, hogy Szent-Györgyi professzor úr engem kért meg az Otthon megtervezésére. „Jó, meleg, tágas otthont csinálj az én diákjaimnak, — mondotta —, hogy ne kelljen nekik gazdátlanul otthontalanul csatangolniuk az utcákon.“ Én igyekeztem is az Otthont művészi és otthonosan megtervezni és azt hiszem sikerült is. Voltak ugyan akik pl. a falatozó berendezésén örömmel rágódtek, de ez szerintem jogtalan. Én azért tettem be magas kiszolgálóasztalt és magas székeket, hogy több helyük legyen abban a kicsi szobában, ahol ehetnek a fiúk. Én mint tervező, semmi rosszat nem látok a falatozó berendezésében.

Megköszöntük a beszélgetést és elbúcsúztunk. A kollegámmal pedig egész úton azt tárgyaltuk, milyen könnyű volna itt nagy szociális reformokat, társadalomépítést végrehajtani, ha sok ilyen önzetlen, tisztalelkű polgár volna az országnak, aki a legkedvesebbjéből is jókedvűen, mosolyogva tud áldozni.

Sz. G.

Keresztény és magyar

A Szegedi Egyetemi Ifjúság az egyetem megnyitóján hitet tett már kereszténysége és magyarsága mellett. (Lásd a Nagy-Urunk előtt e cikkünket.) Alapszabályunk első pontja (megalkottuk már a karácsonyi szünetidőben: tehát még minden támadás előtt!) így hangzik: „A SzEI az egyetemi ifjúság egység utáni vágyából megszületett hivatásrendi alapon megépített egyetemi ifjúsági szervezet. Feladatának tekinti a szegedi gondolat, a keresztény magyar eszme szellemében megindult nemzeti újjépítési munkájának vállalását.“ S mert mi nem ragasztottuk ki ezt minden utcasarkon és nem üvöltöttük torkunkszakadtából és féltéglával melletverő hősiességgel, megrágmalmaztak bennünket, hogy nem vagyunk keresztények és magyarok.

Pedig éppen kereszténységünkől következett, hogy nem ütöttük nagy-dobra. Mi így tanultuk az evangéliumból: „Ne kürtölj magad előtt, mint a képmutatók teszik a zsinagógában s az utcákon, hogy dicsérjék őket az emberek.“

És így tanultuk az egyik legnagyobb magyar tanítótól, Vörösmarty Mihálytól: „Szűtőkben legyen a háza s ha kimondani szükség, tetteitek zengjék nagy diadalmi nevét.“ — „Szerepd hazádat és ne mondd!“ De idézhetnénk erre minden nagy magyar prófétától. Lám, Ady se kiabálta napoként a világ négy tája felé és „kód-

evőknek, magyarkodóknak“ mondta azokat, akik viszont jól értik kiabálni.

De ha valaki még mindig nem hinné, hogy nemcsak a szívünk és az életünk, hanem kellő pillanatban a szavunk is keresztény és magyar, az olvassa el ezeket a lapokat és ítéljen!

S. Gy.

Apró mondanivalók:

FILIUS ANTE PATREM: a vegyészek Phlogistonja. Meg sem született az apa, a Szegedi Hid, a vegyész Phlogistonja, már világgá vitte a vegyészek szavát. Beszámolnak karicsportjuk munkájáról; a vegyészkamara megszervezésének megindításáról Tehát, az egész országra kiterjedő érdekképviseleti mozgalmat indítottak el ezzel vegyészaink. A komoly mondanivaló, az élethelethelességek biztosításának nagy munkája mellett azonban a vidámságra is van idejük. Ötletes tréfákat, tréfás történeteket írnak le, a laboratóriumi élet műhelytitkait.

A BÖLCSESZEK is megállapították fő munkatervüket. Legfontosabb teendőjük az instrualás egységes megszervezése. Nem engedhető meg az, hogy potom árért görnyedjenek az amúgy is agyonfoglalt idejű bölcsész-hallgatók. A tanítási igénylést be kell jelenteni a kari vezetónél, aki eljár a gimnáziumok tanárainál, és így mindenki megfelelő díjat kaphat, mert azon alul, amit kérünk, senki nem mehet instrualni.

TAGJAINKRÓL sok szó esett a napilapok hasábjain. Megnyugtattuk őket: mi ismét pápábbak voltunk a pápánál; szigorúbbak a zsidótörvény-nél a fölvételi jelentkezések elbírálásában.

Nagy örömmel hallottuk, hogy Markó Árpád, a kitűnő hadtörténész felemelte szavát az „alázatosan jelentem és kérem“ kifejezés ellen. Mi, egyetemi ifjak, akik szintén tagjai vagyunk a levante mozgalomnak és mindnyájan katonák is leszünk, szeretnénk ha a régi K.U.K. kifejezés (különbözn is rossz) fordítása és az „alázatosan“ helyett a tisztelettel szót használhatnánk, mint ez pl. a cserkészeknél van.

Az egyetemről és munkahelyeinről későbbi pozíciókból mindenütt ki akarjuk irtani az alázatoskodó szellemet, s ennek a bizánci életformának etikettbeli megnyilvánulásait, az alázatos szolgálja és alázatos tisztelettel köszönéseket, kérvényalírásokat. De hogy tegyük ezt, ha a legfontosabb nemzeti tényezők egyikében, a honvédelmi nevelésben kell „alázatosan kérnünk“? Most, amikor örömmel látjuk az egész magyar lepentemozgalom megújulását, magyarosodását, amikor végre az ocsmány mūdalog és indulók helyett magyar népdalt dalol az ország menetelő fiatalsága, minden bizonnyal keresztülvihető lesz, hogy a magyar eszjárásnak megfelelően tisztelettel és ne alázattal nézzünk feljebbvalóinkra. Az alázat gyalázat és csak szolgánépnek szokása, ezért a magyar sohasem volt alázatos, hanem tisztelte a hadsereget, tisztelte vezetőit, tisztelte a fegyelmet.

Vers

Morzsolok,
Mert éhesek a kicsibék. —
Hány ember éhes meleg szóra
s nincs, aki morzsolja szívet!

Kiss Ottó Miklós

Szabolcsi Gábor:

A szegedi vár alatt

A szegedi vár alatt
Egy legényre száz lakat;
Száz lakatra egy legény —
Jaj de árva mind szegény!

A szegedi vár alól
Bús legények dala szól:
»Egy legényre száz bilincs;
Szabadulás egyre sines!«

A szegedi vár alatt
Lányok sütik a halat.
Sütik ám, de nem nekünk;
Telt tál mellett éhezünk.

A szegedi vár alatt
Tisza habja áthalad.
Lomha, rusnya nagy folyó,
Fodros hátán száz hajó.

A szegedi vár alatt
Száz hajóból száz marad.
A száz hajó mind tele;
Kubikoljuk kifele. —

A szegedi vár alatt
Búbánat is száz marad.
Száz hajó meg száz bilincs,
Szabadulás egyre sines.

Ajánljuk Veress Lászlónak és dr. Takáts Endrének

Köszönti a SzEI,

azokat az öreg hallgató testvéreket, akiket életkoruk már elszakított tőlünk, de folyton többé lenni akarásuk, ki-elégítetlen tudásszomjuk sorunk közé; egyetemi hallgatók közé állította őket. Köszönjük nekik, hogy tapasztaltságukkal, komoly életszemléletükkel segítettek bennünket és irányt szabtak fejlődő önépítésünknek. Segítségükkel sokkal könnyebben jutottunk el célunk; egyetemünk diákjainak egyévi olvasztásában, társadalmának megépítésében.

Nem akarunk személyi kultuszt teremteni, de kötelességünk, hogy köszöntsük őket, és megköszönjük segítségüket. Üzenjük nekik, hogy bárhová is viszi őket a kötelesség, mi nem felejtsük el őket soha, és szeretettel gondolunk rájuk. Isten áldja meg őket életükben.